

14. Науменкова С.В. Фінансовий ринок та інвестиції: Збірник тестових вправ і завдань / Науменкова С.В., Андрєєв А.В., Журавка Ф.О.. – К.: Знання, 2000. – 214 с.
15. Науменкова С.В. Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 82 с.
16. Носкова И.Я. Валютные и финансовые операции: учебник / И.Я. Носкова.– [2 – е изд., перераб. и доп.]. – М.: ЮНИТИ, Финансы, 1998. – 334с.
17. Платонова И.Н. Валютный рынок и валютное регулирование: учеб. пособие / И.Н. Платонова. – М.: БЕК, 1996. – 475 с.
18. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: підруч. / Л.В. Руденко. – [2-е вид. перероб. і доп.]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 632 с.
19. Рынок: Бизнес. Коммерция. Экономика. Толковый терминологический словарь / [сост. В.К. Калашников. – 4-е изд.]. – М.: Информационно-внедренческий центр «Маркетинг», 2006. – 404 с.
20. Фінанси: підручник / [за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова]. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
21. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: підручник / В.М. Шелудько. – [2-е вид., стер.]. – К.: Знання, 2008. – 535 с.
22. Шмырева А.И. Международные валютно-кредитные отношения: Учебное пособие для вузов / Шмырева А.И., Колесников В.И., Климов А.Ю. – СПб: Питер, 2002. – 272 с.
23. Щеголева Н.Г. Валютный рынок и валютные операции / Н.Г. Щеголева. – М. : Московская финансово-промышленная академия, 2005. – 157 с.

Исследована экономическая сущность понятия «валютный рынок». Предложено толкование термина «валютный рынок».

Валютный рынок, финансовый рынок, сущность валютного рынка, валютные отношения, валютные ценности.

Economic essence of concept "currency market" is investigational. Interpretation of term is offered "currency market".

Currency market, financial market, essence of the currency market, currency relations, currency values.

УДК 336.7+339.727.2] (477)

ВПЛИВ ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

***І. Крупка, кандидат економічних наук
Львівський національний університет імені Івана Франка***

Досліджено грошові потоки трудових мігрантів в Україну, механізм офіційних та неофіційних систем переказу грошей. Проаналізовано вплив

© І. Крупка, 2014

грошових надходжень від вітчизняних мігрантів на рівень життя населення та соціально-економічний розвиток держави. Запропоновано низку заходів для удосконалення державної політики щодо спрямування фінансового потенціалу трудової міграції на інноваційний розвиток національної економіки України в умовах глобалізаційних процесів.

Трудова міграція, грошові перекази, національна економіка, фінансовий потенціал капіталу мігрантів, економічне зростання, платіжний баланс, валютний курс, глобалізація.

В умовах активізації трансформаційних та інтеграційних процесів Україна стоїть перед необхідністю глибокого коригування методологічних підходів до аналізу стратегії розвитку національної економіки та механізмів її фінансового забезпечення. Нині багато учених вважає, що в умовах глобалізації економіки дедалі більше важливим чинником розвитку з-поміж багатьох інших стає міжнародна трудова міграція, яка сприймається як невід'ємна складова поступу, подолання бідності та відсталості в країнах, що здійснюють сучасні трансформаційні процеси структурної перебудови соціально-економічних відносин у суспільстві. З огляду на це, мігранти є важливим джерелом надходження грошових переказів та інших трансферів, і реалізація їхнього фінансового потенціалу розширює можливості країни для розвитку національної економіки, зокрема фінансового ринку, торгівлі, туризму, навчання дітей і молоді тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теорії і практики міжнародної трудової міграції й грошових переказів мігрантів, удосконалення організаційних, економічних та правових важелів регулювання й використання їх фінансового потенціалу, висвітлено у працях українських і зарубіжних науковців: Дж. Борхаса, М. Ватаманюк, А. Гайдуцького, В. Гейця, Л. Катселі, А. Кірєєва, П. Кухти, Е. Лібанової, Є. Майовця, Ю. Макогона, Д. Мессі, В. Олефіра, С. Писаренко, О. Позняка, В. Приймака, Д. Рати, М. Романюка, А. Румянцева, Л. С'ястада, Є. Савельєва, Дж. Саймона, С. Сіденка, П. Стокера, М. Тодаро, Р. Фаїні та ін.

Учені досліджували теоретичні основи оцінки впливу міграційних потоків та надходження фінансового капіталу у вигляді грошових переказів на головні макроекономічні показники розвитку, у тому числі подолання бідності, зростання споживання, формування людського потенціалу, а також удосконалення системи їхнього інформаційного і статистичного забезпечення. Однак, незважаючи на те, що низка важливих аспектів цього явища знайшли відображення у працях дослідників, окремі проблеми, зокрема, залучення капіталу мігрантів як джерела інвестиційних ресурсів для фінансового ринку країни, забезпечення економічного зростання в Україні і набуття ним інноваційної природи як основи сталого економічного розвитку, ще певною мірою залишаються поза увагою вчених і практиків.

Мета дослідження – аналіз динаміки та структури потоків капіталу мігрантів, з'ясування їхнього впливу на розвиток національної економіки та фінансово-кредитну ситуацію в Україні.

Виклад основного матеріалу. Одним із базових елементів “Концепції переходу України до сталого розвитку” [7] є реалізація політики, спрямованої на запровадження інноваційної моделі структурної перебудови та зростання економіки. Власне інноваційна спрямованість стратегії розвитку української держави має створити умови для подолання сировинної спеціалізації промислово-господарського комплексу країни, забезпечення її сталого економічного зростання й підвищення рівня та якості життя громадян. Однак реалізація будь-якої стратегії неможлива, за обмеженого надходження інвестиційних ресурсів та неповного використання національного фінансового потенціалу, одним із елементів якого і є капітал вітчизняних трудових мігрантів.

Так, загалом у світі за 2000–2011рр. обсяг грошових переказів трудових мігрантів збільшився вчетверо [14], що відчутно змінило соціально-економічний розвиток багатьох регіонів планети, а міграційні потоки почали нараховувати сотні мільйонів людей. Згідно з дослідженням Світового банку у період останньої фінансово-економічної кризи саме грошові перекази з-за кордону стали найпотужнішим грошовим потоком для багатьох країн світу, що пом'якшило її негативний вплив. Так, перекази 2009 р. зменшились всього на 5,5 %, а вже у 2010 р. повернулися до рекордного рівня [8]. На противагу цьому прямі іноземні інвестиції в країни, що розвиваються, під час кризи зменшились на третину, а портфельні – більш ніж на половину. Нині сотні мільйонів трудових мігрантів підтримують фінансові системи країн, що розвиваються, а їхні перекази родичам за 2012 р. становили понад 400 млрд дол. (із врахуванням розвинених країн майже 530 млрд), що у десятки разів перевищує обсяги гуманітарної, фінансової та кредитної допомоги, яку отримують ці країни. У деяких державах перекази заробітчан з-за кордону становлять понад 20 % ВВП [14] і окремі з них вже враховують ці надходження під час формування державних бюджетів.

Нині в Україні, як кількість трудових мігрантів, так і їхні перекази (10-те місце у світі за даними МБРР), є достатньо великими, щоб привернути до себе широку увагу суспільства та зумовити необхідність детального дослідження масштабів і ролі цього явища у національній економіці. Проте на відміну від таких країн як Таджикистан, Молдова або Киргизстан – у яких грошові перекази мігрантів становлять, відповідно, 35 %, 23 % та 15 % ВВП (1-е, 4-е та 12 місце у світі) – в Україні трудова міграція не є одним зі стовпів, на яких тримається національна економіка чи критично важливим чинником платіжного балансу [9]. З іншого боку, в Україні перекази становлять 4-5 % ВВП, тобто трудова міграція дає додаткові робочі місця жителям депресивних регіонів, для яких не знайшлося місця в столиці та інших більш розвинених частинах країни.

Згідно з деякими припущеннями українська економіка втратила б приблизно 7 % свого потенціалу без стимулюючого впливу грошових переказів мігрантів [10], що робить цілком очевидним макроекономічний аспект їхньої значущості. Водночас зазначимо, що обсяг грошових

переказів до України 2013 р. був максимальним за останнє десятиліття [5]. Основна сума переказів мігрантів у країну надійшла через кореспондентські рахунки банків. Другим за обсягом каналом стали міжнародні системи переказу грошей і привабливість цього каналу: надходження постійно зростають, також фактично не змінився обсяг коштів, перевезених неофіційно [11].

Нині, за даними НБУ через фінансовий сектор країни проходить лише трохи більше 85 % переказів трудових мігрантів. Проте, за оцінками Л. Козака [6], рівень офіційності переказів – приблизно 20 %. Очевидно, такі співвідношення є цілком реальними, про що свідчать відповідні порівняння з іншими країнами, які розвиваються (за даними Світового банку лише 25–50 % грошових переказів здійснюються офіційними каналами [3]). Зазначене зумовлено тим, що статистика грошових надходжень від трудових мігрантів є неповною через наявність незареєстрованого переміщення капіталу (за допомогою родичів чи знайомих, самостійне ввезення валюти, споживчих товарів тощо). У деяких країнах ця цифра у декілька разів вища за офіційні дані [4]. Використання трудовими мігрантами неофіційних каналів міждержавних переказів зумовлено дешевшими послугами або ж необхідністю приховування (зокрема від податкових органів) наявності певних сум грошових коштів.

Водночас у світі неофіційні канали грошових переказів існують під різними назвами і використовуються майже всюди, навіть у країнах, де переважає розвинена ліберальна фінансова система. Основною причиною активного використання систем неофіційних грошових переказів є значна економія коштів. Неофіційні перекази є швидшими, надійнішими та дешевшими, ніж ті, які здійснюються через офіційні установи. Цей бізнес майже завжди є вторинною зайнятістю і поєднується з тими видами підприємницької діяльності, де наявна велика кількість готівки (ресторанний бізнес, транспортні агенції, туристичні бюро тощо), що зменшує вартість переказів, оскільки особи, які займаються такою діяльністю, на відміну від банків, не мають потреби у витратах на дорогі сховища, системи сигналізації тощо. Мінімальна документація, відсутність бюрократичної тяганини та жорстких правил бухгалтерської звітності істотно зменшують час, необхідний для здійснення грошового переказу через неофіційні системи [12]. Окрім цього, системи неофіційних грошових переказів працюють без вихідних, навіть у тих районах чи населених пунктах, де банків та інших фінансових установ не існує взагалі. Утім, крім суто економічних чинників, системи неофіційних грошових переказів є привабливими та зручними для мігрантів, тому що між клієнтами та операторами, зазвичай, наявні етнічні та особистісні стосунки.

Міжнародні порівняння свідчать, що у мігрантів є вагомі причини користуватись неофіційними каналами передання коштів, а фінансово-банківські системи виявились не готовими до обслуговування масштабних та специфічних потоків капіталу мігрантів, і функціонування неофіційних

систем є результатом недостатньої ефективності роботи офіційної фінансової інфраструктури [2]. В той же час поширення неофіційних систем грошових переказів стимулює розвиток офіційного фінансово-банківського сектору. Завдяки масштабним потокам грошових переказів трудових мігрантів відбуваються структурні і технологічні перетворення у банківському секторі країни.

Окрім того, зауважимо, що використання неофіційних каналів може призводити до небажаних макроекономічних наслідків, таких як неконтрольована ревальвація національної валюти і зменшення податкових надходжень. Тому перед урядами країн стоїть завдання забезпечити переказ коштів мігрантів через офіційні канали. Цього можна досягти шляхом усунення бюрократичних бар'єрів і зменшення витрат на переказ коштів через офіційні канали. При цьому орієнтація грошових переказів на офіційні канали повинна стимулюватися шляхом проведення переговорів з фінансовими установами щодо зниження комісійних платежів за перекази (за оцінками зниження вартості на 1 % сприятиме зростанню обсягу переказів на 14–23 % [10]), інформування трудових мігрантів про переваги офіційних каналів переказу грошей (наприклад, уряд Великобританії створив інтернет-сторінку, на якій можна порівнювати тарифи різних служб переказу коштів [19]), урізноманітнення офіційних систем переказу коштів (зростання конкуренції знижує тарифи) тощо.

Надходження грошових переказів покращує ситуацію у фінансовій системі країни-реципієнта внаслідок зростання рівня доходів населення та підвищення його платоспроможності, що сприяє збільшенню додаткових надходжень до державного та місцевих бюджетів. Дослідження О. Ривак [13] засвідчує, що позитивний вплив переказів на основні бюджетні показники України є беззаперечним, а споживання, розвиток малого підприємництва, операції на ринку землі та нерухомості сприяють наповненню бюджетів усіх рівнів. Водночас адресна підтримка мігрантами рідних і близьких є досить вагомою, навіть порівняльною з державною підтримкою окремих регіонів.

Зважаючи на це, одним із ключових напрямів державної політики щодо регулювання трудової міграції повинно бути стимулювання інвестування зароблених мігрантами коштів в економіку України та забезпечення розвитку маятникової моделі міграції. Так, дослідження Центру сприяння міжнародного розвитку [15] доводять, що переміщати людей з потрібним знанням ефективніше, ніж навчати. Тому країнам, що розвиваються, необхідно зосередитися на програмах повернення власних емігрантів, і не створювати перешкоди для імміграції кваліфікованої робочої сили. Вони повинні підтримувати зв'язок зі своїми діаспорами, залучати прямі іноземні інвестиції в нові області і за можливості купувати іноземні фірми, адже інновації приходять разом з людьми.

Для цього необхідними є розроблення і впровадження спеціальної програми реадaptaції трудових мігрантів, стрижнем якої має бути стимулювання самозайнятості та мікропідприємництва для осіб, що

повертаються після трудової діяльності за кордоном [1]. Більшість проведених досліджень показують, що грошові перекази в Україні рідко використовують для фінансування інвестиційної діяльності, хоча навіть офіційний показник грошових переказів мігрантів перевищує обсяги ПІІ, а отже міг би стати, якщо і не заміником, то, принаймні, додатковим джерелом інвестицій.

Таким чином, грошові перекази мігрантів доцільно розглядати як важливе джерело зовнішнього фінансування, які володіють вагомим потенціалом щодо їх використання як генератора економічного розвитку. Як стверджує Д. Рата: «Враховуючи незареєстровані потоки ... реальний обсяг переказів є ... найбільшим джерелом зовнішнього фінансування у багатьох країнах, що розвиваються» [18]. Неefективне використання потенціалу грошових переказів мігрантів зумовлене не недостатністю підприємницьких здібностей мігрантів, а структурними перешкодами, які виникають на місцевому, національному та міжнародному рівнях. Подальше вдосконалення механізмів залучення грошових доходів мігрантів в економіку України забезпечить у майбутньому поживлення економічного розвитку.

Крім того, нині грошові перекази використовують не лише для споживання, заощадження та інвестування, а також як важливий ресурс валютних надходжень, що мінімізує ризики і прояви фінансової нестабільності в країні [17]. Для багатьох країн, що розвиваються, перекази мігрантів є найважливішим джерелом іноземної валюти, а в деяких з них надходження іноземної валюти за рахунок переказів перевищує надходження за рахунок експортних надходжень, іноземних інвестицій і міждержавної допомоги. В Україні грошові перекази мігрантів також відіграють дуже важливу роль у формуванні платіжного балансу. Разом з прямими інвестиціями вони є фактично єдиними не борговими каналами надходження іноземної валюти до країни, зважаючи на майже постійний дефіцит торгового балансу у 2000 - 2013 рр. та відтік українського капіталу до офшорів, ця функція є дуже важливою. Таким чином, надходження переказів дає змогу фінансувати утворене від'ємне сальдо торгового балансу, сприяє стабільності (зміцненню) національної валюти, що є передумовою проведення економічних реформ. Перекази мігрантів, забезпечуючи додаткові валютні надходження, дають можливість поступово обмежувати вплив і залежність від міжнародних фінансових організацій. Крім того, перевагами грошових переказів є те, що, на відміну від інших міжнародних фінансових потоків вони характеризуються стабільністю, відносною стійкістю до кризових явищ та мають антициклічний вплив на економіку.

На нашу думку, загалом надходження переказів трудових мігрантів сприяє покращенню кредитоспроможності країни і збільшує можливості отримання капітальних і фінансових ресурсів. У звітах Світового банку зазначено, що обсяги валютних надходжень від робітників-мігрантів значно впливають на формування кредитного рейтингу країни [16]. Чим більші обсяги переказів мігрантів, тим вищий кредитний рейтинг країни і

тим більші можливості для залучення зовнішніх фінансових ресурсів, що дасть змогу успішно реалізувати “Концепцію переходу України до сталого розвитку”.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Нині грошові трансферти українських трудових мігрантів значно впливають на економіку країни, зокрема: 1) забезпечують додаткові інвестиційні ресурси та стимулюють виробництво завдяки мультиплікаційному ефекту споживчих видатків; 2) залишаються відносно стабільними навіть за умов економічної кризи та є потужним стабілізатором макроекономічної ситуації, зокрема платіжного балансу країни; 3) пом’якшують фінансовий дефіцит у країні та дають змогу певною мірою підтримувати стабільний курс національної грошової одиниці тощо. Таким чином, разом із зростанням обсягів грошових переказів на батьківщину, зростає й їхній вплив на фінансову, економічну та соціальну ситуацію у країні.

Щодо вирішення проблеми переорієнтування грошових потоків капіталу трудових мігрантів на інвестування в національну економіку, то необхідно зазначити, що ефективність різного роду урядових заходів і спонукальних схем (пропозиції депозитів за вигідними ставками, розміщення серед мігрантів облігацій тощо) нині, на жаль, недостатньо впливає на збільшення їхньої інвестиційної спрямованості. Вирішальний вплив на з’ясування мігрантами переваг щодо вкладення зароблених коштів в інвестиції або споживання здійснюють такі чинники, як політичні ризики, макроекономічна ситуація в країні, рівень розвитку транснаціональних об’єднань мігрантів та ін. У зв’язку з цим, на перший план виходить розроблення нових інструментів управління грошовими переказами трудових мігрантів й ефективного використання їх фінансового потенціалу на макроекономічному рівні.

Список літератури

1. Ватаманюк М.М. Особливості зовнішньої трудової міграції населення в Україні в умовах кризи та виходу з неї/ М.М. Ватаманюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.14. – С. 165 – 171. [Електронний ресурс]. – режим доступу з: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/21_14/165_Wat.pdf
2. Гайдуцький А. П. Міграційний капіталів країнах, що розвиваються / А. П. Гайдуцький. – К.: УкрІНТЕІ, 2008. – 296 с.
3. Гайдуцький А.П. Економічний зміст і структура грошових переказів мігрантів/ А.П. Гайдуцький // Економічна теорія. – 2008. – С. 32-39. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ief.org.ua/Arjiv_ET/Gaydutskiy308.pdf
4. Гальків Л.І. Статистичне оцінювання міграційних процесів в Україні у контексті втрат людського капіталу/ Л.І. Гальків // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.5 – С. 124-131.
5. Грошові перекази в Україну за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=73840
6. Козак Л.В.Економічна природа формування міграційного капіталу в Україні/ Л.В. Козак // Сталий розвиток економіки. – 2010. –№ 2. – С. 44-50. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unier.km.ua/upload-files/_2_2010.pdf

7. Концепція переходу України до сталого розвитку / Національна академія наук України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу за: www.mon.gov.ua/images/files/gromad_obg/2012/konceptcia.doc

8. Курій Л.О. Макро- і мікроекономічні наслідки впливу грошових переказів міжнародних трудових мігрантів на економічний і людський розвиток/ Л.О. Курій // Вісник Запорізького нац. уні - ту. : Зб. наук. праць. Економічні науки. – Запоріжжя: Запорізький нац. уні - ет, 2012. – №1 (13). – С. 161-165.

9. Кухта П. Куди і навіщо поспішають мігранти з країн колишнього СРСР [Електронний ресурс] / П. Крухта. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/~2/0/all/2012/09/21/288011>

10. Міграція в Україні. Факти і цифри: вересень 2011 р. / Представництво Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: http://iom.org.ua/ua/pdf/Facts&Figures_b5_ua_f.pdf

11. Огляд приватних грошових переказів в Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=73841

12. Пітюлич М.І. Проблеми трансформації грошових переказів трудових мігрантів у інвестиційні ресурси/ М.І. Пітюлич, Т.Ю. Ковач // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.10. – С. 232 – 239.

13. Ривак О.С. Вплив приватних грошових переказів в Україну на соціальний та економічний розвиток держави/ О.С. Ривак // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.12. – С. 231 – 237.

14. Світовий банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org>

15. Хаусманн Р. Секрет багатства. [Електронний ресурс]./ Хаусманн Р. – Режим доступу з: <http://bit.ly/1C0zbhi>

16. Faini, Riccardo. (2002). Development, Trade, and Migration, Revue d'Économie et du Développement, Proceedings from the ABCDE Europe Conference, 1-2, 85-116.

17. Katseli L., Lucas R., Xenogiani T. (2006). Effects of migration on sending countries: what do we know? // OECD Development Centre Working Paper No. 250. – 90 P. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: http://www.un.org/esa/population/migration/turin/Symposium_Turin_files/P11_Katseli.pdf.

18. Ratha, Dilip. (2003), “Workers’ remittances: An important and stable source of external development finance”, Global Development Finance 2003, World Bank, Washington DC., pp 157-175. – <http://siteresources.worldbank.org/INTRGDF/Resources/GDF2003-Chapter7.pdf>

19. Send me a number. Migrants’ remittances help ease poverty back home, but they are not a cure-all. The Economist 03-01-2008. – <http://www.economist.com/node/10286141>

The cash flows of labour migrants, the mechanism of formal and informal money transfer in Ukraine are identified. The remittances’ influence on the living standard and socio-economic development are analysed. A number of measures to improve public policy on driving financial potential of migrants’ remittances on the innovative development of the Ukrainian national economy under conditions of globalization are proposed.

Labour migration, remittances, national economy, financial potential of migrants’ capital, economic growth, balance of payments, exchange rates, globalization.

Исследованы денежные потоки трудовых мигрантов в Украине, механизм официальных и неофициальных систем перевода денег. Проанализировано влияние денежных поступлений от мигрантов на уровень жизни населения и социально-экономическое развитие страны. Предложен ряд мер по усовершенствованию государственной политики относительно направления финансового потенциала трудовой миграции на инновационное развитие национальной экономики Украины в условиях глобализации.

Трудовая миграция, денежные переводы, национальная экономика, финансовый потенциал капитала мигрантов, экономический рост, платежный баланс, валютный курс, глобализация.

УДК 336.717.3 (477)

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕПОЗИТАРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

***В.А. Костюк, кандидат економічних наук
І.С. Сьомка, студент магістратури****

Розкрито особливості діяльності національної депозитарної системи України. Наведено пропозицій щодо її вдосконалення.

Депозитарна система, Центральний депозитарій, цінні папери, біржа, біржовий контракт.

Проведення структурних реформ в економіці України вимагає заходів, спрямованих на розвиток вітчизняного фінансового ринку як найефективнішого механізму перерозподілу фінансових ресурсів на користь реального сектора. Виконання цього завдання значною мірою залежить від розбудови інфраструктури вітчизняного ринку капіталу, елементом якої виступає національна депозитарна система. Проблемам удосконалення системи депозитарних послуг приділяють велику увагу не лише в Україні, а й в світі. Створення незалежного центрального депозитарію цінних паперів є основою успішного функціонування фінансового сектора країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Принципи організації, механізми функціонування та регулювання інфраструктури фінансового ринку знайшли відображення у працях Г.М. Калач, О.І. Кіреєва, В.В. Корнеєва, О.М. Мозгового, Д.С. Покришки, М.В. Скиби. Однак системні дослідження у напрямку вироблення практичних рекомендацій щодо розвитку депозитарної системи України фактично відсутні. Ці питання перебувають у центрі уваги учасників фондового ринку, в результаті чого